

Open Brief, aan Minister Schouten

Stikstofbeleid: Kies alstublieft voor lange termijn

Minister Schouten, u verzekerde dat u, bij het zoeken van oplossingen voor het stikstofprobleem in de landbouw, geen generieke maatregelen zou inzetten.

Dat leek - in eerste instantie- zeer verheugend nieuws voor de biologische sector. Inmiddels weten we beter.

Als voorbeeld, enige overwegingen waaraan nu gedacht wordt.

*Stallen moeten verplicht en versneld worden aangepast, om de emissie te beperken
Hiervoor zijn nieuwe vergunningen nodig. Zoals het er nu uitziet, mag u ervan uitgaan
dat bij af te geven nieuwe vergunningen, alle bedrijven generiek gekort gaan worden.*

Waarbij nog opgemerkt kan worden dat biologische melkkoeien zoveel mogelijk buiten lopen.

Korte termijn is lapwerk

Uw (en ons) probleem is zeer omvangrijk en men heeft haast. Beleidsmensen hebben dan de neiging om grofmazig te gaan werken. Dan lijden de goeden altijd onder de kwaden (zoals ook bleek bij uw fosfaatbeleid). Laat ik me beperken tot de melkveehouderij, omdat ik hier als adviseur biologische melkveehouderij zich op heb.

Ik vrees dat u als onze minister opnieuw in de valkuil stapt, door de uitstoot per dier als norm te hanteren. Daarmee blijft het beleid lapwerk met korte termijn keuzes. Intensieve bedrijven behouden voordeel een blijven intensief en extensieve bedrijven (lees: de grondgebonden en kringloopbedrijven) worden benadeeld. Het is geen keuze voor een systeemomslag, terwijl dat juist nodig is. Iedereen weet ondertussen wel dat de uitstoot per ha meer resultaat voor de lange termijn geeft. Dat geldt voor stikstof, maar ook voor fosfaat, CO₂ en methaan.

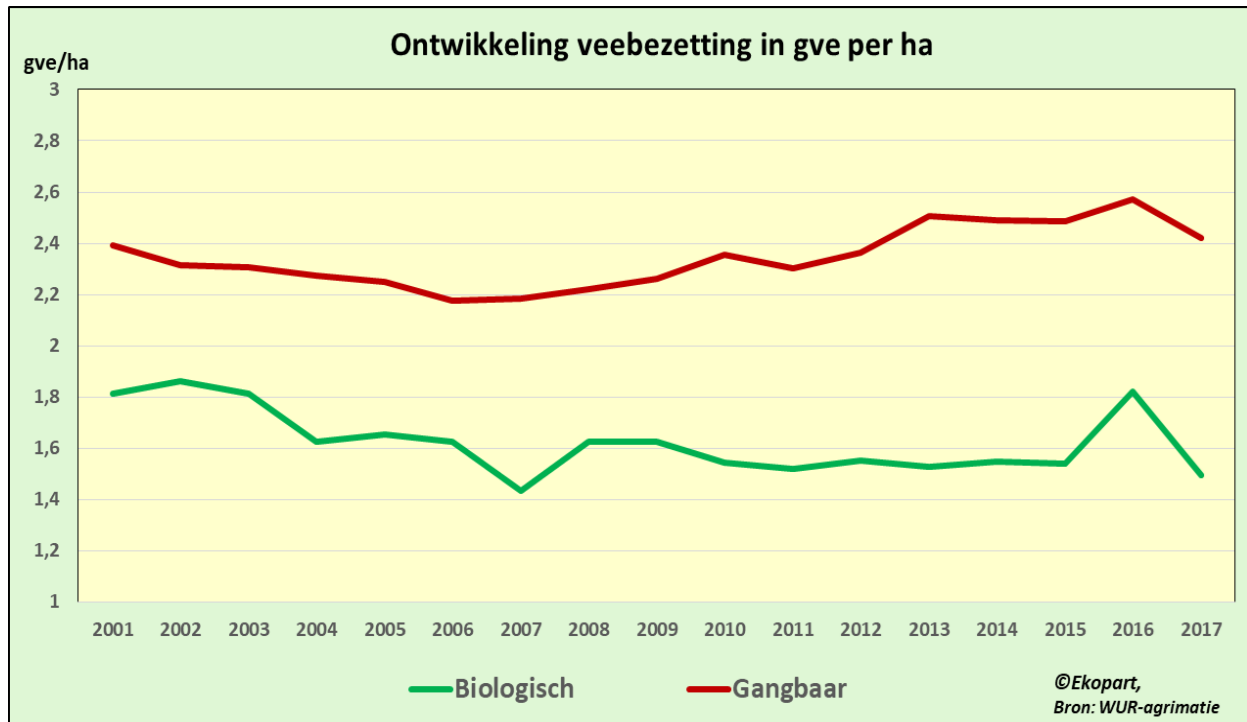
Biologisch melkveehouderij als blauwdruk

Het kan en moet anders. De biologische landbouw is gebaseerd op vier uitgangsprincipes: gezondheid, ecologie, eerlijkheid en zorg (zie IFOAM). Biologische bedrijven werken met deze principes. Ze hebben hiermee een hebben een lange termijnvisie. Ze voldoen aan de wetgeving *biologische productiemethoden*, zijn gecertificeerd en worden gecontroleerd door de Skal. Van bodem tot winkelschap. Deze structuur maakt het voor u zeer eenvoudig een uitzondering voor deze groep te maken.

Er zijn inhoudelijke argumenten te over, om over te gaan op het bieden van een uitzonderingspositie. Het belangrijkste argument is dat de biologische landbouw geen onderdeel is van de huidige problematiek maar juist de oplossing in zich draagt.

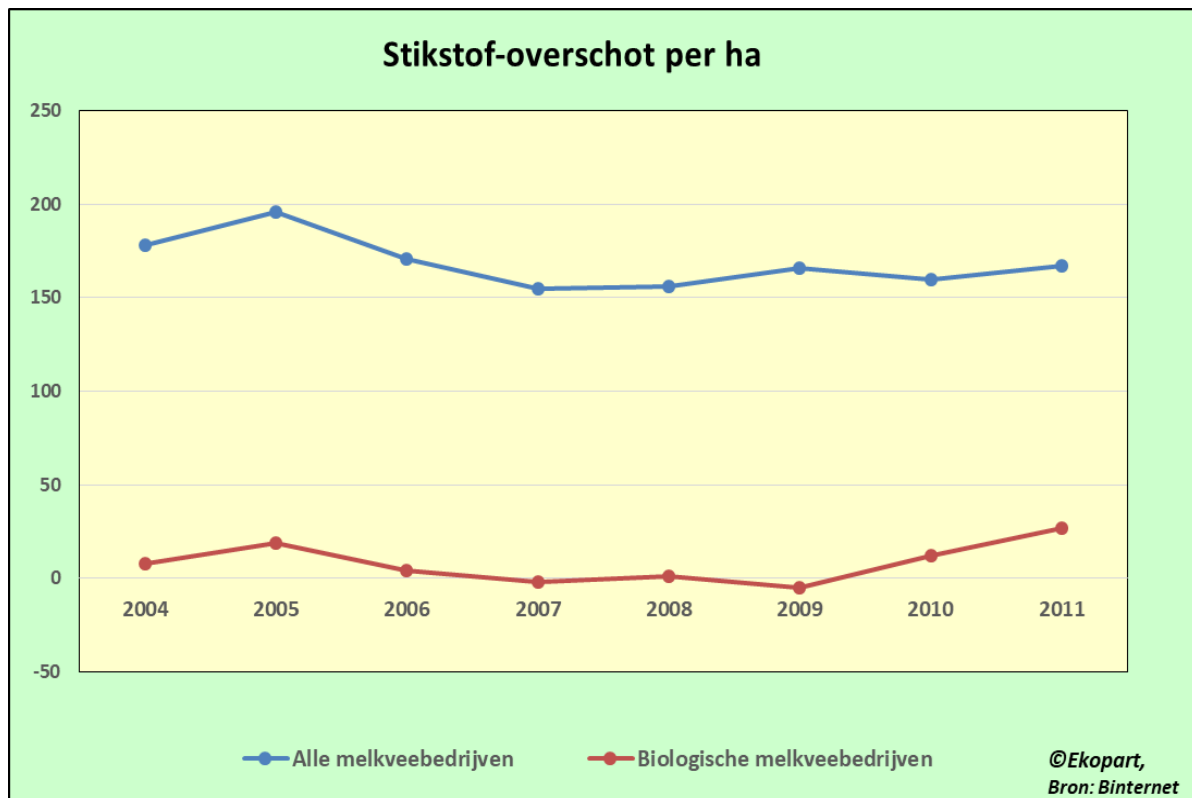
Profiel van de biologische bedrijven

- Hebben geen derogatie, waardoor de maximaal in te zetten stikstof uit dierlijke mest 170 kg N/ha is, in plaats van 250 kg N per ha. Dat scheelt in ieder geval ca 80 kg (ongeveer 30%). De meeste bedrijven halen deze 170 kg per ha niet eens via hun eigen veebezetting.
- Er wordt geen kunstmeststikstof aangewend. Dat scheelt al gauw gemiddeld 100-150 kg N per ha (40-60%).

Door bovengenoemd management neemt de productie per ha natuurlijk aanzienlijk af (ca. 75-80%) Daardoor worden er aanzienlijk minder koeien per ha voedergewas gehouden. Zeg, gemiddeld ongeveer 1,55 gve per ha. Dat is ongeveer 40% extensiever en daarmee meer grondgebonden, dan de gangbare melkveehouderij

- Het grasgewas wordt door lager stikstof-regime diverser van karakter. Andere grassen en kruiden. Dit uit zich ook in structuurrijker voer en een lager ruweiwit in het gewas.
- Mede omdat de gemiddelde biologische melkveehouder een aanzienlijk lager krachtvoer-aandeel in rantsoen opneemt (gemiddeld ca 20 kg. per 100 liter), wordt er gemiddeld minder eiwit aan voor melkvee verstrekt.
- Bij goed management van de biologische melkveehouders, leidt dit tot lager aandeel stikstof per ton mest (ruim onder de 4 kg N per ton) en wordt het aandeel ammoniak sterk beperkt. Hiermee worden aantoonbaar minder N-overschot per ha gerealiseerd.
- Biologische bedrijven weiden zoveel mogelijk. Bekend is dat weidegang leidt tot een lager ammoniakemissie.

Uw blauwdruk voor de melkveehouderij

Ziehier hebt u een blauwdruk om mee te starten.

En ja, hiervoor is langgeleden al een verdienmodel voor gemaakt. Het product kan niet tegen wereldmarkt(bulk) prijs worden verkocht. Deze productie-kwaliteit moet beloond worden. Ja, het is een kleine groep, maar hebben al langgeleden wel het voortouw genomen en er is ervaring mee opgedaan. Het blijkt te werken.

Dappere beleidskeuzes zijn nodig

Met pappen en nathouden lossen we geen problemen op. Er moeten keuzes worden gemaakt en wel lange termijn beleidskeuzes. Dit beleid kan rusten op de onderstaand drie pijlers:

- Regulering van de uitstoot op ha-niveau in plaats van op dierniveau. Dit is een van de belangrijkste beleidskeuzes om extensivering in de landbouw te gaan stimuleren.
- Grondbank: grondaankoop van stoppende bedrijven, inclusief de productierechten. Grond onder voorwaarden ter beschikking stellen t.b.v. extensivering voor toekomstgerichte bedrijven. Dit maakt verdergaande extensivering mogelijk.
- Stimulering van de markt met op te beginnen een BTW-vrijstelling van biologische producten. Dat kan eenvoudig, want biologische producten zijn wettelijk beschermd en zijn van bodem tot winkelschap gecertificeerd. Dit maakt de kwaliteitsproducten, in de winkel, direct sterk concurrerend en ondersteund het verdienmodel.

Ten slotte, mevrouw Schouten, met de uw huidige adviseurs en de lobbyisten maken we geen meters. De lobbyisten hangen op de rem terwijl de huidige adviseurs zijn vastgeroest in een niet-houdbaar landbouwsysteem.

Zoek vernieuwers, integrale denkers en -doeners. Ik ken nog wel enkele mensen die u van dienst kunnen zijn.

Met vriendelijke groeten

Kees Water.

Bedrijfs adviseur Biologische en andere duurzame vormen van landbouw